

Càtedra Josep Fontana

Programació 2023

Mujeres en el mito, mujeres en sociedad: cuestiones de género en el Mediterráneo Antiguo desde la literatura ugarítica y la epigrafía fenicio-púnica A càrrec de José Ángel Zamora, Científico Titular, Instituto de Lenguas y Culturas del Mediterráneo y Oriente Próximo. Consejo Superior de Investigaciones Científicas DATA: 15/12/2023 HORA: 12:00 h LLOC: Sala 24.009 Campus de la Ciutadella (Ed. Mercè Rodoreda)	150 años de la 1ª República A càrrec de Jeanne Moisand, historiadora, Universidad París 1 Panthéon-Sorbonne DATA: 21/04/2023 HORA: 12:00 h LLOC: Sala Palluaient Campus de la Ciutadella	"DE PALOS A AYACUCHO" DATA: 29-30/11/2023 LLOC: Sala Albert Calsamiglia Campus de la Ciutadella Universitat Pompeu Fabra	Dictadura de Primo de Rivera. La primera dictadura española del siglo XX. DATA: 28-29/09/2023 LLOC: Campus de la Ciutadella de la UPF, Barcelona	Tres décadas después de 'la fi de la història' A càrrec de Pedro Ruiz Torres, catedràtic emèrit i ex-rector de la Universitat de València DATA: 11/05/2023 HORA: 12:00 h LLOC: Sala 48.010 Edifici Roger de Llúria Campus de la Ciutadella	Mujeres en las migraciones ibéricas de la Edad Moderna: un viaje incierto A càrrec d'Ofelia Rey, Catedràtica d'Història Moderna, Universidad de Santiago de Compostela DATA: 18/10/2023 HORA: 12:00 h LLOC: Auditori de Mercè Rodoreda Campus de la Ciutadella

CONFERÈNCIES

15 de desembre del 2023

Mujeres en el mito, mujeres en sociedad: cuestiones de género en el Mediterráneo Antiguo desde la literatura ugarítica y la epigrafía fenicio-púnica a càrrec de José Ángel Zamora Científico Titular. Instituto de Lenguas y Culturas del Mediterráneo y Oriente Próximo. Consejo Superior de Investigaciones Científicas

[Cartell](#)

18 d'octubre del 2023 | Càtedra Josep Fontana

Mujeres en las migraciones ibéricas de la Edad Moderna: un viaje incierto a càrrec d'Ofelia Rey, Catedràtica de Historia Moderna, Universidad de Santiago de Compostela

En el auge de los estudios del género, apenas ha tenido en cuenta la importancia de conocer por qué, cómo, desde dónde y hacia dónde se movieron las mujeres antes del siglo XIX. En el libro de Ofelia Rey, El vuelo corto. Mujeres y migraciones en la Edad Moderna, hace un estudio profundo de la relación entre las mujeres, la movilidad y las migraciones, aportando información sobre el papel de ellas como migrantes, sobre las mujeres sedentarias y sobre las que se vieron afectadas por la ausencia de los hombres. La definición de la posición de unas y de otras con respecto a la movilidad se hace desde una perspectiva que une la dimensión demográfica y económica, con los factores sociales y culturales, incluso personales, imperceptibles para la investigación histórica

[Cartell](#) | [Vídeo](#)

11 de maig del 2023

Tres décadas después de 'la fi de la història' a càrrec de Pedro Ruiz Torres, catedràtic emèrit i ex-rector de de la Universitat de València

En una conferència magistral, el distingit catedràtic emèrit i exrector de la Universitat de València, Pedro Ruiz Torres, va oferir una profunda reflexió sobre l'estat actual del món, situat tres dècades després de la icònica declaració de "la fi de la història" per part de Francis Fukuyama.

Davant una audiència compromesa, el professor Torres va abordar els canvis significatius i els reptes que han marcat aquest període, desafiànt la noció d'una història que ha arribat al seu fi. Va destacar que el món ha estat testimoni d'esdeveniments geopolítics, canvis socials i avenços tecnològics que han qüestionat les prediccions optimistes de Fukuyama.

El catedràtic va enfatitzar la importància d'analitzar l'actual ascens de potències no occidentals, amb especial èmfasi en el paper de la Xina en l'escenari global. Torres va expressar que aquest fenomen ha desafiànt la idea que la democràcia liberal és l'única forma de govern reeixida i ha plantejat preguntes sobre la diversitat de models polítics.

A més, va abordar les tensions internes a les democràcies occidentals, assenyalant l'aparició de moviments populistes i la polarització política com a desafiaments fonamentals per a l'estabilitat d'aquests sistemes. Així mateix, va fer èmfasi en la importància d'abordar problemes econòmics i socials que han sorgit des de la crisi financera del 2008.

En l'àmbit tecnològic, Pedro Ruiz Torres va destacar com els avenços en la intel·ligència artificial i la creixent influència de les xarxes socials han transformat la manera com les societats s'organitzen i es comuniquen. Va subratllar la necessitat de reflexionar sobre com aquestes eines poden ser utilitzades de manera ètica i responsable per garantir el benestar col·lectiu.

En conclusió, la conferència de Pedro Ruiz Torres va proporcionar una perspectiva rica i matitzada sobre l'estat actual del món, desafiànt la idea que la història ha arribat al seu fi. Les seves reflexions conviden la comunitat acadèmica i el públic en general a considerar amb cura els reptes i les oportunitats que han sorgit en les tres dècades posteriors al famós assaig de Francis Fukuyama.

[Cartell](#) | [VIDEO](#)

21 d'abril del 2023

150 años de la Iª República a càrrec de Jeanne Moisand, historiadora, Universidad París 1 Panthéon-Sorbonne

La reconeguda historiadora Jeanne Moisand, experta en història contemporània, va destacar la importància de reflexionar sobre aquest esdeveniment crucial que va marcar el destí polític de nombroses nacions.

La conferència de Moisand va abordar no només els esdeveniments històrics que envolten l'establiment de la Primera República, sinó també la seva impacte durador en la configuració de les democràcies modernes. La destacada historiadora va oferir una perspectiva avançada en analitzar les connexions entre els ideals republicans del segle XIX i els reptes contemporanis que enfronten les democràcies al segle XXI.

Durant la seva presentació, Jeanne Moisand va ressaltar la importància de comprendre la Iª República com un experiment social i polític que va influir en la concepció de la ciutadania, la igualtat i els drets individuals. A més, va explorar com els principis republicans han evolucionat i s'han adaptat al llarg del temps, enfrontant-se a reptes

com les tensions socials, els canvis tecnològics i les crisis econòmiques.

Moisan també va abordar la rellevància de la Primera República en el context internacional i la seva influència en la formació de moviments polítics i socials en diverses regions del món. El seu enfocament interdisciplinari i el seu anàlisi crític van proporcionar a l'audiència una visió profunda i matitzada d'aquest període històric fonamental.

[Cartell](#) | [VIDEO](#)

JORNADES

29-30 de novembre del 2023

Jornades "de Palos a Ayacucho"

[PROGRAMA](#)

[Cartell](#)

28 i 29 de setembre del 2023 | Càtedra Josep Fontana

JORNADES: Dictadura de Primo de Rivera. La primera dictadura espanyola del siglo XX.

1923 va ser el darrer any en què va estar vigent el règim polític basat en la constitució de 1876 inspirada per Cánovas del Castillo. El darrer pronunciament vuitcentista dut a terme per l'últim dels "espadons", el general Miguel Primo de Rivera, acabaria amb la monarquia constitucional, i iniciaria una dictadura que prometia regenerar la nació i restaurar l'ordre, al·legant que aquesta era l'única manera d'evitar el col·lapse d'Espanya. A la matinada del 12 al 13 de setembre, el Capità General de la Quarta Regió Militar, la de Catalunya, treia les tropes al carrer, ocupava els principals edificis governamentals de la ciutat de Barcelona, i publicava el seu "Manifiesto al país".

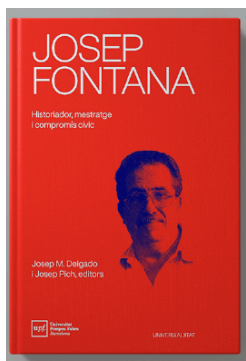
Cent anys després, continuen els debats sobre la caiguda del règim del 76, entre aquells que opinen que ja estava condemnat, o aquells altres que defensaven que el darrer govern de Manuel García Prieto estava intentant acabar amb la comèdia política que havia caracteritzat al sistema polític ideat inicialment per Cánovas del Castillo. Independentment que la Restauració fos un "cos moribund" o un "nount", no es pot negar que el cop de Primo de Rivera va acabar definitivament amb l'era de govern parlamentari a través d'una solució autoritària. Aquesta ha de ser emmarcada àmpliament des d'una perspectiva internacional, en una crisi d'entreguerres que no va deixar indemne cap Estat europeu.

D'aquesta manera, plantejem unes jornades que compten amb diversos dels experts més grans en la matèria, de cara a poder fomentar interessants debats historiogràfics que puguin aportar llum a aquest episodi tan controvertit de la història espanyola.

[Programa](#) | [Vídeo](#)

PRESENTACIONS

6 de juliol del 2023 | 10.00h | Càtedra Josep Fontana

Acte de presentació del llibre *Josep Fontana. Historiador, mestratge i compromís cívic.*

Intervindran Josep Pich, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat Pompeu Fabra i director de la Càtedra Josep Fontana; Xavier Domènech, professor d'Història Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona, i l'Hble. Sr. Joaquim Nadal i Farreras, conseller de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya.

[Vídeo](#)